

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/93/2019
Identifikačné číslo spisu: 4113228381
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4113228381.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W.. R. J., bývajúcej v L. Y., G. D. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou STOKLASA & STOKLASOVA, s.r.o., so sídlom v Nitre, Farská 25, proti žalovaným 1/ L. K., bývajúcemu E. B. XX, 2/ E. K., bývajúcej v B. XX, obaja zastúpení JUDr. Petrom Koscelanským, advokátom so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu 24, o odstránenie časti strechy a oplotenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7 C 243/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. júla 2017 sp. zn. 7 Co 560/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra rozsudkom zo 14. júna 2016 č. k. 7 C 243/2013-147 zastavil konanie v časti o odstránenie oplotená a zamietol žalobu v časti o odstránenie strechy. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľností registra „C“, katastrálne územie B., zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako parcela č. XXX/X a XXX/X a žalovaní sú bezpodieloví spoluvlastníci susediacich nehnuteľností, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX ako parcela č. XXX/X - dom, súpísne č. 60 a parcela č. XXX/X. Žalovaní na ich dome vybudovali novú strechu, ktorej odstránenia sa žalobkyňa domáhala v časti presahujúcej na jej pozemok. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 126 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 135c ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že presah ríny žalovaných v rozsahu 15 cm nijakým závažným spôsobom žalobkyňu neobmedzuje a odstránenie tejto časti strechy je neúčelné, pretože hospodárska strata, ktorá by žalovaným vznikla, by bola neúmeraná v porovnaní s tým, čo by sa týmto odstránením dosiahlo. Súd zobral do úvahy, že žalobkyňa v B. nebýva, pozemok neužíva a presah strechy ju v užívaní nehnuteľnosti neobmedzuje. Poukázal na povinnosť, ktorú žalovaní majú v zmysle § 26 ods. 1 vyhl. č. 535/2002 Z.z., podľa ktorého strešná konštrukcia musí chrániť stavbu pred účinkami vonkajšej klímy, zachytávať a odvádzať zrážkové vody, zabraňovať ich vnikaniu do konštrukcií. Zdôraznil, že osadením ríny sa skvalitnilo užívanie pozemku žalobkyne, nakoľko voda nesteká na jej pozemok (doposiaľ tam bol jarok). Záverom uviedol, že už pôvodná strecha zasahovala do vlastníckeho práva žalobkyne v presahu o šírku 15 cm a

preto v tejto časti presahu došlo k vydržaniu práva vecného bremena.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 20. júla 2017 sp. zn. 7 Co 560/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil. Žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správny právny záver a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil. Zdôraznil, že v prejednávanej spore bolo nesporne porušené vlastnícke právo žalobkyne zo strany žalovaných, ktorí mohli rekonštrukciu strechy a aj presah novo zriadenej odkvapovej ríny so žalobkyňou vopred prejednať, na druhej strane toto porušenie vlastníckeho práva žalobkyne s ohľadom na výsledky dokazovania nespôsobilo diskomfort v dovtedajšom užívaní nehnuteľnosti žalobkyne a toto užívanie v skutočnosti vylepšilo tým, že nespôsobuje zatekanie vody zo strechy domu žalovaných na pozemok žalobkyne, rovnako aj na pozemok samotných žalovaných. Uviedol, že túto súdom kladne hodnotenú skutočnosť žalobkyňa v konaní potvrdila, ale sama ju takto nezhodnotila a trvala na odstránení časti strechy s tým, že ide o zásah do jej vlastníckeho práva. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Jeho prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/, c/ C.s.p., keď mala za to, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená rozdielne. Namietala, že svedkovia vypočutí v konaní si až nápadne presne spomenuli aká bola pôvodná konštrukcia strechy a ako presne údajne jej nová konštrukcia pôvodný stav kopíruje. Uviedla, že odobrovať protiprávne konanie žalovaných údajným zvýšením jej komfortu je neprijateľné, pretože jej takáto situácia žiaden komfort nezvyšuje. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžp 21/2011 a sp. zn. 6 M Cdo 44/2012. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedli, že dovolateľka jasne neformulovala právnu otázku, ktorú by mal dovolací súd riešiť a teda nepreukázala prípustnosť a dôvodnosť podaného dovolania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

8. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p.

9. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo

rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

11. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

12. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu určitej právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

13. Dovolateľka podrobila kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu v otázke „odstránenia stavby“. Podľa názoru žalobkyne sa odvolací súd pri riešení tejto otázky odklonil od záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 6 M Cdo 44/2012 a 6 Sžp 21/2011.

14. Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 6 M Cdo 44/2012 uviedol, že ak strecha stavby (jej časť) presahuje na cudzí pozemok, treba mať za to, že na cudzom pozemku je zriadená časť stavby a vlastník pozemku sa môže domáhať proti vlastníkovi neoprávnenej stavby ochrany žalobou na vyrovnanie vzťahov medzi nimi v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka a požadovať odstránenie stavby. Zároveň je potrebné zistiť, či odstránenie časti konštrukcie strechy zasahujúcej do susediaceho pozemku (nie) je technicky možné.

15. Pri riešení právnej otázky významnej pre dovolacie konanie najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6 Sžp 21/2011 konštatoval, že previs odkvapového žľabu, hoc preukázateľne zasahuje nad susedný pozemok, tento zásah nie je natoľko zásadný, že by bol stavebný úrad v súlade s § 88a ods. 3 stavebného zákona nútený konanie prerušiť a odkázať účastníkov stavebného konania na občianskoprávne konanie.

16. Poukazujúc na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že z obsahu spisu, a predovšetkým rozhodnutí súdov oboch inštancií nevyplýva, že by tieto súdy nerešpektovali tie právne závery týkajúce sa zásahu do vlastníckeho práva žalobkyne, prípadne týkajúce sa odstránenia odkvapového žľabu, ktoré boli prijaté v konaniach najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 44/2012, 6 Sžp 21/2011, resp. že by sa od týchto záverov odklonili.

17. Susedské vzťahy sú právne vzťahy medzi vlastníkmi a užívateľmi (nájomcami) susediacich nehnuteľností. Každý vlastník má podľa § 123 Občianskeho zákonníka právo predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Výkon vlastníckeho práva však nesmie prekročiť zákonom stanovené medze. Musí byť vzájomne medzi vlastníkmi susedných nehnuteľností do

určitej miery tolerovaný. Tolerancia však nesmie byť zneužívaná v prospech jedného vlastníka na úkor jeho ostatných susedov. Vždy by malo ísť o určitú vzájomnú rovnováhu medzi výkonom vlastníckeho práva a to tým spôsobom, že vlastníci susediacich nehnuteľností navzájom voči sebe niečo strpia, zdržia sa nejakého konania alebo niečo vykonajú a to tak, aby predišli vzniku rozporov. Tzv. „reciprocita“ medzi vlastníckymi nesmie presiahnuť určitú hranicu, kedy jeden z vlastníkov by bol v zjavnej nevýhode oproti tomu druhému. Mohlo by tak dochádzať k zneužívaniu vlastníckeho práva na ujmu práv iných vlastníkov, prípadne iných osôb. Uplatňovanie a posúdenie susedských vzťahov je potrebné vždy vykladať v súlade so zásadou ekvity (dobré mravy), keď vzájomné konanie alebo opomenutie medzi susedmi nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. S dobrými mravmi je spojená zásada zákazu zneužitia subjektívnych práv. Táto zásada určuje hranice výkonu subjektívneho práva, najmä ak zákon presne tieto hranice nestanovuje, alebo je ťažké ich zistiť. Je vylúčené dosiahnuť úplne oddelenie, úplnú izoláciu výkonu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti tak, aby jeden výkon vlastníckeho práva nezasahoval do druhého. Susedské vzťahy sú vzťahy vzájomné. K obťažovaniu alebo obmedzovaniu výkonu práv druhého vlastníka môže dochádzať vzájomne. Vzťahy medzi susedmi sa môžu vyostriť do otvoreného konfliktu, kedy si robia vzájomné naschväly a pod. Preto je v právnej úprave susedských vzťahov premietaná zásada vzájomnosti spočívajúca v tom, že ochrana, ktorá sa poskytuje právam vlastníka jednej veci, nesmie byť v nepomere k spravodlivej ochrane práv vlastníka druhej veci. Z tohto hľadiska práva a povinnosti všetkých zúčastnených subjektov susedských vzťahov sú rovnaké.

18. Súd nižších stupňov zhodne dospeli k záveru, že žalovaní síce protiprávne zasiahli do vlastníckeho práva žalobkyne, keď pri rekonštrukcii strechy vytvorili rímovú konštrukciu, ktorá vo vzdušnom priestore nad pozemkom žalobkyne svojím previsom zasiahla nad dlhodobou zaužívaný stav, avšak zdôraznili, že táto skutočnosť žalobkyňu v užívaní jej pozemku neobmedzila a navyše ho skvalitnila tým, že voda zo strechy už na jej pozemok nesteká a z tohto dôvodu by odstránenie časti strechy bolo neúčelné a nevhodné. Správne poukázali na skutočnosť, že odstránenie časti strechy, ktorá presahuje v presahu 15 cm, by bolo neúčelné a hospodárska strata, ktorá by žalovaným vznikla odstránením časti strechy a ríny by bola neúmeraná v porovnaní s tým, čo by sa týmto odstránením dosiahlo a navyše správne zdôraznili, že žalobkyňa vôbec neuviedla prečo jej zásah vadí, v čom narušuje užívanie jej pozemku a ako ju v užívaní obmedzuje. Zároveň dospeli k správnej právnej závere, že presah vybudovaním novej strechy nie je väčší ako bol pri starej streche a preto došlo k vydržaniu práva vecného bremena zo strany žalovaných a ich predchodcov.

19. Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že žalobkyňa nedôvodne vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

20. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak dospel k záveru, že odstránenie časti strechy, ktorá presahuje v presahu 15 cm, by bolo neúčelné a hospodárska strata, ktorá by žalovaným vznikla odstránením ríny by bola neúmeraná v porovnaní s tým, čo by sa týmto odstránením dosiahlo. Dovolanie žalobkyne tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

21. K dovolacej námietke dovolateľky, že otázka odstránenia časti strechy je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne dovolací súd uvádza, že k otázke možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a (zároveň) § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. najvyšší súd v iných právnych veciach (viď napríklad rozhodnutia 6 Cdo 185/2016, 6 Cdo 13/2017 a 6 Cdo 21/2017) uviedol, že „uplatnenie oboch dovolacích dôvodov naraz (t. j. dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.) sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Podobne v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 123/2017 najvyšší súd k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a zároveň písm. b/ a c/ C.s.p. uviedol, že „súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka

je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálená a zároveň že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne“ [poznámka dovolacieho súdu: sťažnosť, ktorá bola podaná proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu, odmietol Ústavný súd Slovenskej republiky ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 644/2017)]. Véc prejednávajúci senát, ktorý sa stotožňuje s týmto právnym názorom, nadväzujúc naň dodáva, že pokiaľ procesná strana v dovolaní tvrdí, že pri rozhodovaní o niektorej právnej otázke existuje „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, lebo táto otázka buď ešte nebola dovolacím súdom vôbec riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), alebo už riešená bola, dovolacími senátmi najvyššieho súdu je ale rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). K tomu istému záveru dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 14/2017, v ktorom konštatoval, že „uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“.

22. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.